

Marktconsultatie

Onderhoud Natte Ecologische Zones binnen het Hoogheemraadschap van Delfland

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1. De Marktconsultatie	4
1.1 Aanleiding voor de Marktconsultatie	4
1.2 Doel van de Marktconsultatie.....	4
1.3 Contactgegevens.....	5
1.4 Procedure consultatie.....	5
1.5 Planning Marktconsultatie	6
1.6 Nadere voorwaarden	6
Bijlage 1: Ecologische achtergronden en voorbeelden	7
Bijlage 2: Aanmeldingsformulier Marktconsultatie Onderhoud Natte Ecologische Zones.....	14
Bijlage 3. DWG en PDF vraag 2	16

Inleiding

In dit document wordt de Marktconsultatie beschreven, die wordt uitgevoerd door het Hoogheemraadschap van Delfland (hierna Delfland).

In dit document wordt beschreven wat Delfland met de Marktconsultatie wenst te bereiken, op welke wijze de Marktconsultatie wordt georganiseerd en hoe geïnteresseerde partijen kunnen deelnemen. Om de inspanning van marktpartijen zoveel mogelijk te minimaliseren verloopt de consultatie in eerste instantie digitaal via TenderNed en zijn er gerichte vragen geformuleerd.

1. De Marktconsultatie

1.1 Aanleiding voor de Marktconsultatie

De Europese Unie heeft doelen t.a.v. de waterkwaliteit gesteld. Dergelijke doelstellingen vertalen zich in zowel een ecologische als chemische verbetering van de waterkwaliteit. Ook Delfland heeft hierin een taak en neemt maatregelen om bij te dragen aan de waterkwaliteitsdoelstellingen die Europa de lidstaten heeft opgelegd.

Om bij te kunnen dragen aan het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit neemt Delfland uiteenlopende maatregelen die zich richten op de ontwikkeling en instandhouding van natte natuur. Inmiddels zijn er tal van inrichtingsmaatregelen in de vorm van natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen genomen. Anderzijds wordt er o.a. gestuurd op de wijze waarop (leef)gebieden aanéén gesloten worden, de wijze waarop onderhoud wordt uitgevoerd en de wijze waarop gemalen werken (visvriendelijk). Dit document beschrijft de randvoorwaarden ten aanzien van inrichting en beheer die in acht genomen moeten worden bij het behalen van specifieke natuurdoelstellingen. Voor de planperiode 2017 – 2021 wordt de realisatie van 15 - 30 ha natte ecologische zones voorzien. Onderstaande onderdelen zullen achtereenvolgens beschreven worden:

1. Een beschrijving van doelstellingen en streefbeelden voor de te realiseren situatie.
2. Een definitie van en randvoorwaarden voor de realisatie van natte natuur.

Hieronder vallen zowel randvoorwaarden voor inrichting als randvoorwaarden voor beoogde leefgemeenschappen van zowel flora als fauna. Daarnaast zullen randvoorwaarden beschreven worden die te maken hebben met instandhoudings- en ontwikkelingsbeheer.

1.2 Doel van de Marktconsultatie

Middels een marktconsultatie wil Delfland inzicht krijgen of en hoe (markt-)partijen een rol kunnen en willen spelen bij het onderhoud van natte ecologische zones. De centrale vraag in de marktdialoog is om inzicht te krijgen hoe er met (gespecialiseerd) onderhoudsmaterieel zo veel mogelijk tegemoet kan worden gekomen aan het behalen van de ecologische doelstellingen.

De marktconsultatie wordt gehouden met de volgende doelstellingen:

1. In contact komen met onderhoudsbedrijven die gebruik maken van gespecialiseerd onderhoudsmaterieel dat meer ruimte geeft aan het ecologisch ontwerp van natte ecologische zones, die vanaf het water onderhouden moeten worden.
2. Onderzoeken of bij percelen, die niet beschikken over een onderhoudsstrook of breder zijn dan 7 m, ecologische winst te behalen valt bij ruimere randvoorwaarden bij onderhoud vanaf het water (zie voor de achtergronden bijlage 1).
3. Inzicht krijgen in de financiële consequenties van de inzet van gespecialiseerd materieel met een LCC benadering (afweging van beslissing op basis van de kosten van investering + onderhoud) op basis van te leveren prijzen onderhoud per m².

4. Na een kosten/baten afweging komen tot nieuwe randvoorwaarden vanuit onderhoud van natte ecologische zones.
5. Deze randvoorwaarden toepassen bij de planvorming van nieuwe natte ecologische zones.
6. Deze randvoorwaarden toepassen bij het nog op te stellen raamcontract voor de realisatie en driejarig onderhoud van de natte ecologische zones.
7. Deze randvoorwaarden toepassen bij het opstellen van een nog op te stellen apart maaibestek voor bestaande natte ecologische zones.

1.3 Contactgegevens

Uw contactpersoon voor deze Marktconsultatie is de heer L. Maarse, contractmanager van het Hoogheemraadschap van Delfland, te bereiken via de berichtenmodule van TenderNed.

1.4 Procedure consultatie

Deze Marktconsultatie wordt op de website van TenderNed gepubliceerd.

Op basis van de reacties op de publicatie van de Marktconsultatie maakt Delfland, indien nodig, een selectie van partijen die hebben aangegeven interesse te tonen in deelname aan de consultatie. Gestreefd wordt naar een representatieve afvaardiging van de markt.

Deelname

Delfland wil de inspanningen van marktpartijen voor deze marktconsultatie beperken. Daarom heeft Delfland ervoor gekozen bij deze aankondiging een korte vragenlijst toe te voegen ter beantwoording door geïnteresseerde marktpartijen.

Wanneer u wenst deel te nemen aan deze marktconsultatie kunt u het bijgevoegde aanmeldformulier (Bijlage1) volledig invullen en indienen via de berichtenmodule van TenderNed.

Delfland behoudt zich het recht voor om in geval van te veel aanmeldingen partijen op basis van de beantwoording van de vragen partijen wel of niet uit te nodigen.

Correspondentie en documenten worden na afloop van de consultatie niet geretourneerd. De voertaal van de Marktconsultatie is in het Nederlands.

1.5 Planning Marktconsultatie

Delfland hanteert onderstaande planning voor de Marktconsultatie.

	Omschrijving	Datum
1	Publicatie Marktconsultatie op TenderNed	21 december 2017
2	Uiterste termijn voor indienen van vragen via <u>berichtenmodule</u> TenderNed	19 januari 2018
3	Publicatie nota van inlichtingen	26 januari 2018
2	Uiterste termijn voor indienen Aanmeldingsformulier	9 februari 2018
3	Selectie van geïnteresseerde marktpartijen door Delfland	15 februari 2018
4	Nader uitnodigen geselecteerde marktpartijen	16 februari 2018
5	Individuele gesprekken met geselecteerde marktpartijen. De gesprekken duren naar verwachting 1 tot 1,5 uur en zijn vertrouwelijk gezien het gevraagde inzicht in prijzen.	19 februari – 9 april 2018
5	Publicatie verslag Marktconsultatie	30 maart 2018

Let op, de op TenderNed aangegeven data met betrekking tot de aanbesteding zijn fictief.

1.6 Nadere voorwaarden

1. Delfland vergoedt geen kosten voor deelname aan deze dialoog.
2. Partijen kunnen op geen enkele wijze rechten ontleen aan deelname. Partijen zullen ook op geen enkele wijze bevoordeeld of benadeeld worden in het kader van de eventueel nog op te starten (Europese) aanbestedingsprocedure.
3. Bij een (eventuele) aanbesteding zal Delfland het level playing field in de markt waarborgen. Delfland zal de relevante informatie die in het kader van de marktverkenning is uitgewisseld alsdan aan de betrokken gegadigden c.q. inschrijvers mededelen. Delfland zal in ieder geval geen informatie mededelen voor zover die door een deelnemer aan de marktverkenning in de uitwisseling als vertrouwelijk is aangemerkt.
4. De voertaal is Nederlands
5. De opdrachtgever neemt uitsluitend volledig ingevulde aanmeldingsformulieren in behandeling.
6. Informatie die de opdrachtgever tijdens de marktdialoog verstrekt kan afwijken van informatie die later tijdens een aanbesteding wordt verstrekt.

Bijlage 1: Ecologische achtergronden en voorbeelden

Ecologische doelstellingen en streefbeelden

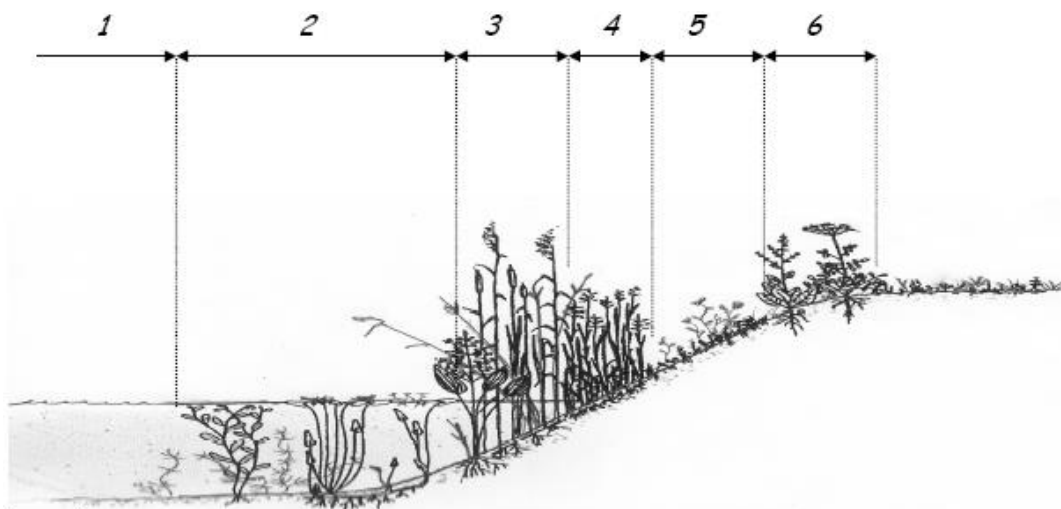
Het verbeteren van de (lokale) ecologische waterkwaliteit is van belang en daarmee de primaire doelstelling voor het gebied "Schoon Water". Hieraan wordt invulling gegeven door de realisatie van natte natuur. Allereerst is het van belang om scherp te krijgen waar het hier om gaat, namelijk; de realisatie van natte natuur, maar wat is natte natuur nu eigenlijk?

Een natte ecologische zone bestaat uit natte natuur. Natte natuur is een verzamelnaam voor alle in en om het water levende organismen (zowel flora als fauna).

Het is vanzelfsprekend dat dergelijke organismen gedurende hun levenscyclus (onderling) afhankelijk zijn van (de nabijheid van) water. Omdat diverse leefgemeenschappen ieder hun specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving zal het bij de realisatie gaan om het creëren van een bepaalde mate van diversiteit in het landschap. Denk hier aan flauwe overgangen van nat naar droog. Diepe en juist ondiepe delen. Luwte en enigszins stromend water. Ook de uitwisseling met het overige boezemstelsel is van groot belang voor de instandhouding van soortendiversiteit. Voor wie of wat leggen we natte natuur aan? Voor de beoordeling van natte natuur gaat Delfland uit van het voorkomen van een aantal (doel)soortgroepen, zoals:

1. Macrofyten: een verzamelnaam voor water- en oeverplanten (geen algen of wieren). Denk aan bijvoorbeeld riet of lisdodden.
2. Macrofauna: het geheel van, met het blote oog zichtbare, ongewervelde dieren zoals libellelarven, waterslakjes en watertorretjes.
3. Vissen: hier gaat het met namen om de realisatie van een geschikte biotoop voor roofvis zoals de snoek.
4. Geen specifieke parameter voor de beoordeling van natte natuur, maar de aanwezigheid van amfibieën zoals kikkers en salamanders duiden (tezamen met het bovenstaande) op een evenwichtige samenstelling van leefgemeenschappen.

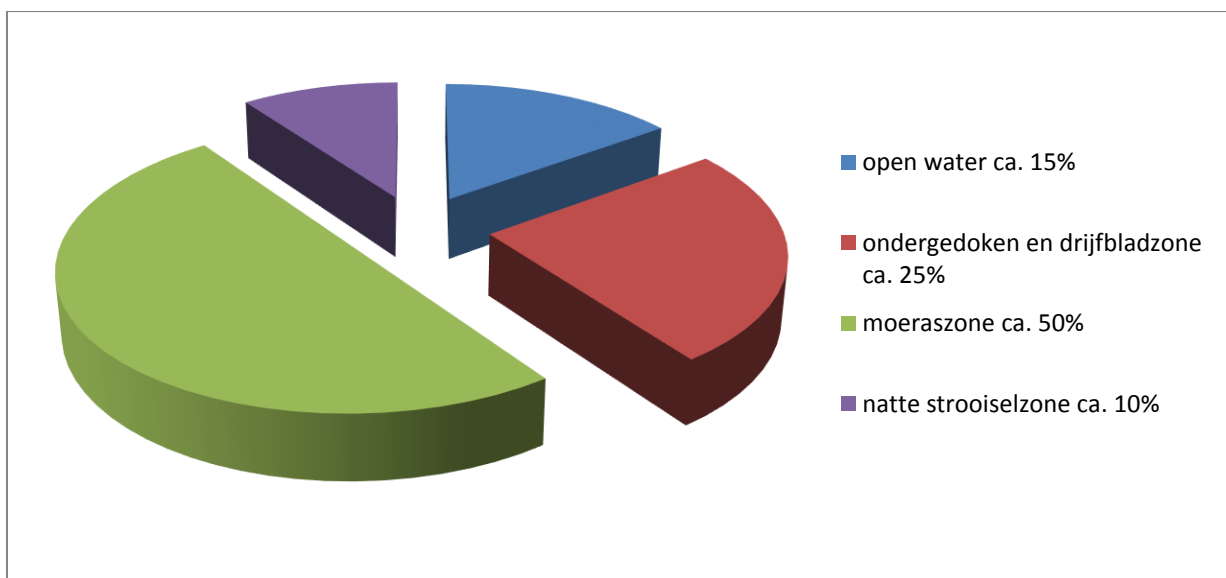
Streefbeelden zijn voor de verduidelijking van de wenselijke situatie onmisbaar. Het juiste beeld wordt gevormd door de aanwezigheid en onderlinge verhouding van gradiënten. Oftewel (profiel-)overgangen van nat naar droog die een basis zijn voor de ontwikkeling van een gevarieerde flora en fauna (zie de eerstvolgende afbeelding voor een verduidelijking van gradiënten).

Legenda:

(1) Open water, (2) Ondergedoken en drijvende waterplantzone, (3) Moeraszone, (4) Natte strooiselzone, (5) nat grasland, (6a) vochtig grasland en (6b) droge oeverzone¹

Voor de realisatie van natte natuur zijn vooral de zones; *open water, de ondergedoken en drijvende waterplantzone, de moeraszone en de natte strooiselzone* in een bepaalde verhouding tot elkaar van belang. Onderstaande afbeelding visualiseert de wenselijke onderlinge verhoudingen tussen gradiënten.

Het volgende wat van belang is zijn de vegetatieve soorten die binnen de gradiënten tot ontwikkeling kunnen komen. Een gradiënt moet namelijk gezien worden als een standplaats waarbinnen natuurlijke factoren dusdanig zijn dat een soort of een

soortgroep succesvol tot ontwikkeling kan komen. Hoe meer gradiënten, hoe meer standplaatsen, hoe groter de soortendiversiteit.

Hieronder volgen per gradiënt een aantal (vegetatieve) doelsoorten die binnen het beheergebied van Delfland te verwachten zijn en goede ontwikkelingsmogelijkheden hebben. Ook is het bedekkingspercentage na de ontwikkelingsperiode aangegeven:

Open water

Hier ligt geen doelstelling wat betreft begroeiing.

Maximale bedekkingspercentage na ontwikkeling: 0%.

De openwaterzone heeft een waterdiepte vanaf 80 cm.

Ondergedoken en drijfbladzone

Hier wordt uitgegaan van soorten zoals gele plomp, witte waterlelie, watergentiaan, kikkerbeet en stijve waterranonkel.

Minimale bedekkingspercentage na ontwikkelingsperiode: 50%.

De ondergedoken en drijfbladzone heeft een waterdiepte variërend tussen 60 en 80 cm.

Moeraszone

In de moeraszone kunnen soorten verwacht worden zoals watermunt, zeggesoorten, moerasandoorn, gele waterkers, gele lis, riet (niet aanpoten!), moerasvergeetmijnietje, lisdodden, grote egelskop, grote kattestaart, watereppe, waterzuring en dotterbloem. In mindere mate kunnen ook soorten van zowel de vorige als de volgende gradiënt voorkomen.

Minimale bedekkingspercentage na ontwikkelingsperiode: 75%.

De moeraszone heeft een waterdiepte vanaf de nat/droog grens tot maximaal 60 cm en een optimale breedte van 5 tot 6 m.

Natte strooiselzone

In de natte strooiselzone kunnen soorten verwacht worden die overeenkomen met soorten die in de moeraszone voorkomen (met name rond de waterlijn). Daarnaast kunnen soorten voorkomen zoals koninginnekruid, ruw beemdgras, gestreepte witbol (en andere grassen), moerasspirea, bitterzoet, blaartrekkende boterbloem, scherpe boterbloem, egelboterbloem, gewone hoornbloem, gewoon duizendblad, hondsdrif en hoefblad.

Minimale bedekkingspercentage na ontwikkelingsperiode: 90%.

De natte strooiselzone betreft een (drogere) strook van ca. 1 meter breed vanaf de waterlijn.

Een streefbeeld zou niet compleet zijn zonder een sfeerimpressie. Onderstaande foto is een ideaalbeeld voor natte natuur waarin diverse gradiënten vertegenwoordigd zijn.

De beheermaatregelen die binnen de planlocatie nodig zijn betreffen:

- Onderhoud gedurende de ontwikkelingsperiode van drie jaar na aanleg en aanplant. Dit zal gedurende deze periode maatwerk zijn voornamelijk bestaan uit (relatief intensieve) monitoring en zo nodig bijsturen met extra aanplant of verwijderen van ongewenste vegetatie zoals bomen en struiken. Hierbij wordt beoogd een gevarieerd vegetatietype te realiseren passend bij het eerder beschreven streefbeeld.
- Onderhoud gedurende de instandhoudingsperiode. Dit is de periode volgend op de ontwikkelingsperiode. Dit is een onderhoudsregime waarbij periodiek gemaaid wordt, in verband met het tegengaan van verruiging en bosvorming. In deze periode vindt ook groot onderhoud plaats. Watergangen worden periodiek op diepte gehouden en de profielen van de natte ecologische zones worden periodiek uitgekraabd om verlanding tegen te gaan.
- Voor zowel het plegen van ontwikkelings- en instandhoudingsbeheer is de bereikbaarheid voor onderhoudsmaterieel (en daarmee de mogelijkheid) om onderhoud uit te kunnen voeren erg belangrijk.

Huidige randvoorwaarden vanuit onderhoud

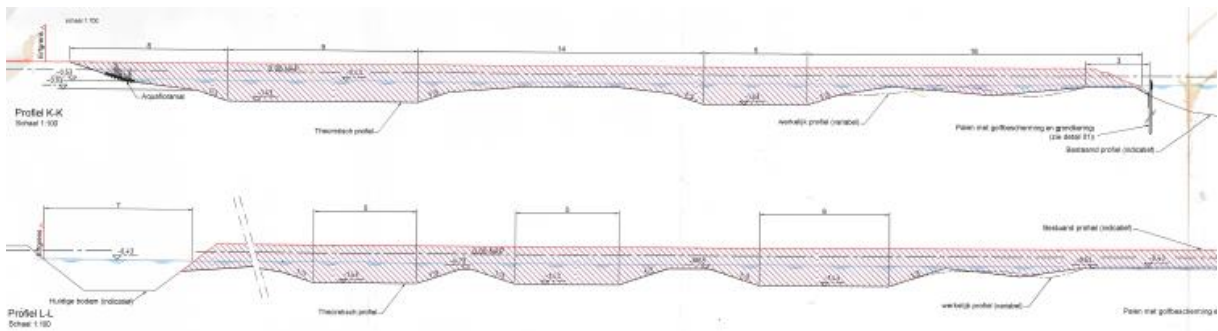
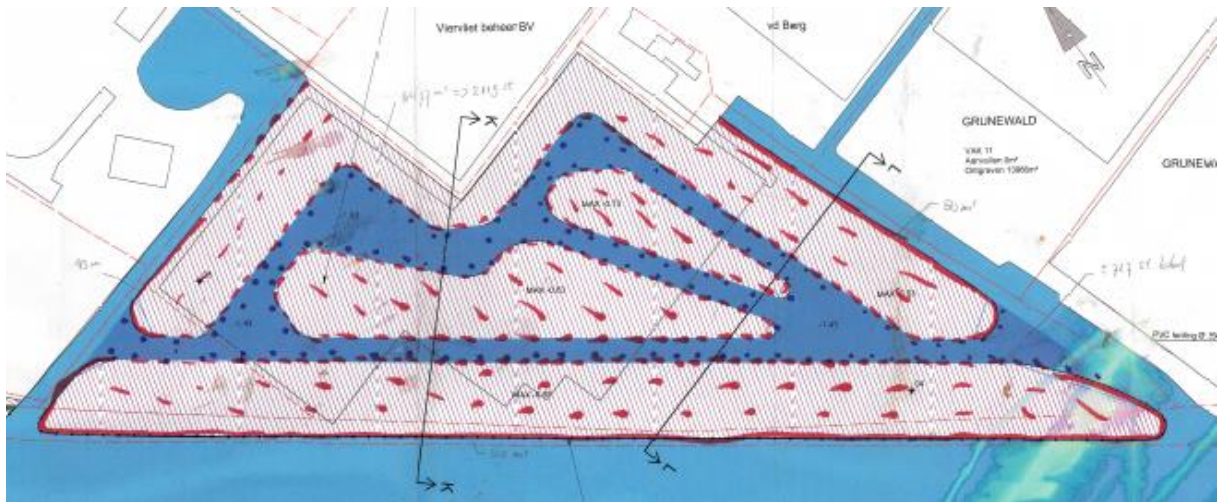
Bij de inzet van het materieel van de bij Delfland bekende aannemers gelden de volgende randvoorwaarden bij het ontwerp van een natte ecologische zone:

1. Bij een perceel waarbij het bij onderhoud vanaf een onderhoudsstrook uitgevoerd kan worden is de maximale reikwijdte van een kraan 7 m. Daarbij wordt een strook van 1 m droge oever meegenomen. Deze randvoorwaarde levert geen beperkingen op voor het behalen van de ecologische doelstelling bij percelen van maximaal 7 m breed.
2. Bij een perceel waar een onderhoudsstrook ontbreekt of bij percelen breder dan 7 m moet het onderhoud vanaf het water uitgevoerd worden. Dit gebeurt met een maaiboot waarmee een breedte van maximaal 2,5 m onderhouden kan worden. Deze werkbreedte levert een grote beperking voor het behalen van de ecologische doelstellingen.

Praktijkvoorbeelden

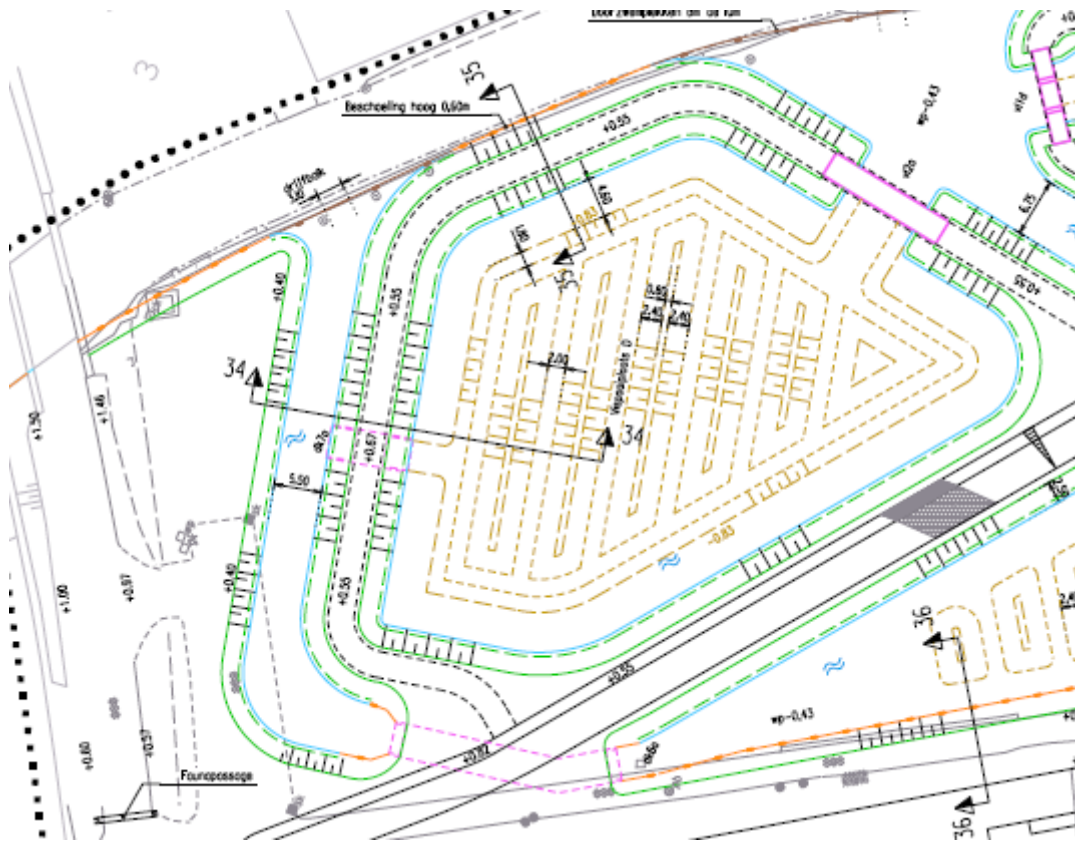
De afgelopen jaren is er door Delfland een aantal projecten gerealiseerd waarbij de randvoorwaarden vanuit onderhoud beperkend zijn geweest voor het behalen van de ecologische doelstellingen of waarbij de gekozen onderhoudsmethode te duur is voor inzet op grote schaal.

Voorbeeld Nieuwe Water

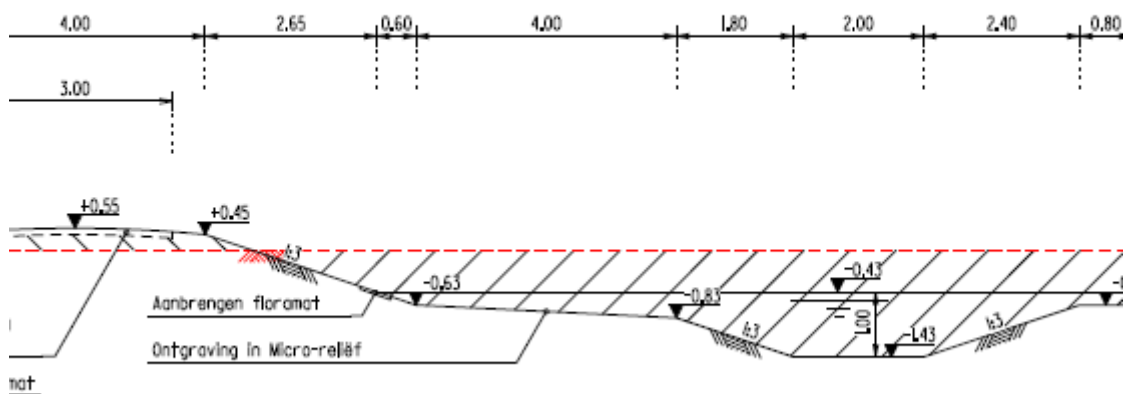

Bij het Nieuwe Water is uitgegaan van onderhoud met een kraan vanaf een ponton waardoor er "eilanden" met een moeraszone gecreëerd konden worden met een breedte van 14 m (2 x 7 m reikwijdte van de kraan). Deze onderhoudsmethode heeft geleid tot het, ecologisch gezien, meest optimale ontwerp, maar is sindsdien niet meer toegepast vanwege de hoge kosten per m².

Voorbeeld vispaaiplaats Poelzone

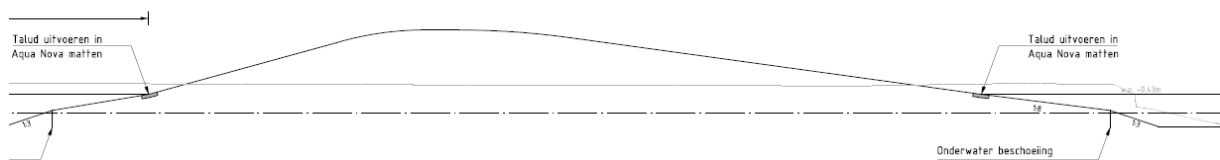

DWARSPROFIEL 34
Schaal 1:100

Deze vispaaiplaats is ontworpen met als randvoorwaarde onderhoud vanaf de kade en vanaf het water met een maaiboot. Bij ruimere randvoorwaarden voor onderhoud vanaf het water hadden hier meer ecologische gezien effectieve vierkante meters gerealiseerd kunnen worden.

Voorbeeld Buijs Ballot

Het eiland is ingericht met een natuurvriendelijke oever van 2,5 m breed langs de rand vanuit de meegegeven randvoorwaarde vanuit onderhoud. Bij een ruimere randvoorwaarde vanuit onderhoud zou er een grotere oppervlakte natuurvriendelijke oever gerealiseerd kunnen worden op de aangekochte grond.

Bijlage 2: Aanmeldingsformulier Marktconsultatie Onderhoud Natte Ecologische Zones

1. Algemene gegevens marktpartij

Organisatiennaam	
Locatie hoofdvestiging	
Deelnemers/ vertegenwoordigers	
Functie Deelnemers/ vertegenwoordigers	
Naam contactpersoon	
E-mail contactpersoon	
Telefoon contactpersoon	

2. In te vullen vragenlijst

Vraag 1:

Welke mogelijkheden ziet u om de maximale breedte van een natte ecologische zone van 2,5 m te verbreden tot de optimale breedte van 7 m bij onderhoud vanaf het water?

We verzoeken u om een toelichting of motivering van uw antwoord.

Antwoord:

Vraag 2:

Met welke kosten per onderhoudsbeurt per m² of are moet rekening gehouden worden voor het perceel binnen het beheersgebied van Delfland zoals aangegeven in het voorbeeld Nieuwe Water bij inzet van het materieel zoals aangegeven bij uw antwoord op vraag 1? Zie bijgevoegde PDF en DWG. In uw opgave kunt u uitgaan van een totaal areaal van 10 ha.

We verzoeken u om een toelichting of motivering van uw antwoord.

Antwoord:

Vraag 3:

Kan het groot onderhoud (zoals uitkrabben moeraszone) ook met dit materieel uitgevoerd worden?

We verzoeken u om een toelichting of motivering van uw antwoord.

Antwoord:

Vraag 4:

Wat is de invloed van een kleinere werkbreedte dan 7 meter op de kosten en de kwaliteit?

Antwoord:

Vraag 5:

Wat is de invloed van een grotere werkbreedte dan 7 meter op de kosten en de kwaliteit?

Antwoord:

Vraag 6:

Heeft u tips, aandachtspunten of een geheel ander voorstel?

Antwoord:

Datum:

Plaats:

Handtekening:

Naam, functie:

Bijlage 3. DWG en PDF vraag 2

Zie TenderNed voor deze bijlage